

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Arabisk sprogpolitik

 Af [Gunna Funder Hansen](#) 25. februar 2011 • I kategorien [Afrika](#), [Sprogpolitik](#)

I forbindelse med den tunesiske præsident Ben Alis fald, blev det blandt arabiske bloggere på nettet [bemærket](#), at han op til sin exit valgte at adressere befolkningen direkte i en række tv-transmitterede taler – for første gang nogen sinde på tunesisk dialekt. I arabisk sammenhæng har et sådant sprogvalg et helt hav af signalværdi.

Sprog og sprogbrug ændrer sig i dag hurtigere end nogensinde før, ordbøger skal med stadig større hast udvides med nye ord og låneord, flersprogede miljøer skaber stadig mere komplekse sprogblandinger, og overalt i verden bliver engelsk en stadig mere dominerende sproglig faktor, fordi det efterhånden *de facto* er klodens fællessprog, som man nødvendigvis må beherske, hvis man vil gøre sig håb om at få del i de muligheder, den økonomiske globalisering tilbyder.

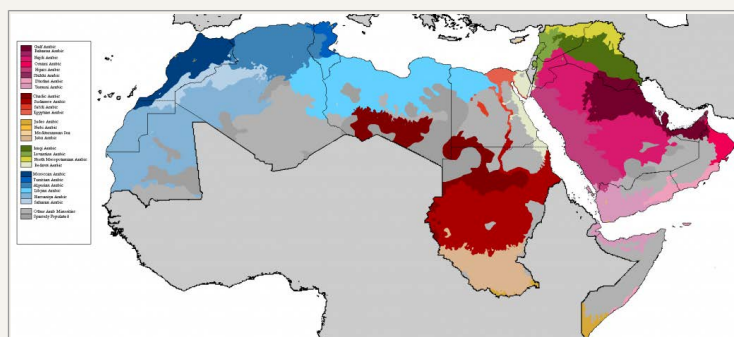
I Maghreb (de arabiske lande i det vestlige Nordafrika) er udviklingen særlig synlig.

Man har med arabisk som nationalsprog et 'ekstra sproglag' i kraft af den store forskel mellem de lokale talesprogsvarianter og det fælles-arabiske skriftsprog, der udgør en overnational sproglig kategori.

Hertil kommer den store indflydelse fra kolonisproget fransk, som ikke blot er i udbredt anvendelse i officielle sammenhænge, men også har sat tydelige spor i dagligdags sprogbrug i form af både låneord og mere komplekse sprogblandinger.

Endelig ses i disse år det engelske sprogs indtog som det nye eftertragtede sprog blandt unge, der søger at kvalificere sig til at tage del i 'verdenssamfundet'.

Sprogsituationen i Maghreb er dermed et godt udgangspunkt for en beskrivelse af sprogets globalisering og den moderne lingvistikens tendens til at opløse etablerede sprogkategorier med henvisning til, at de ikke længere rækker til at beskrive den komplekse sproglige virkelighed.

Arabisk tales af over en kvart milliard mennesker. Det er verdens femtestørste sprog, målt i mennesker, og et af FN's seks officielle sprog. Det har officiel status i 22 stater og anerkendes verden over som Koranens sprog. Men de arabiske talesprog er tilstrækkeligt forskellige til at standardoversigtsværket Ethnologue.com ikke regner arabisk for ét sprog, men for 30. På dette kort er ægyptisk (eller nil-arabisk) blot en mindre orangebrun klat, men det er langt den tungestvejende af dialekterne. Det er over 50 mio menneskers modersmål og det vigtigste centrum for arabisksproget medieproduktion. (Kort: Wikimedia) [Dobbelklik på kortet for en læselig farveforklaring.](#)

Diglossi

I almindelig sprogbrug taler man ofte om *standardarabisk* eller *klassisk arabisk* (på arabisk kaldet الفصحى *fusha*) i modsætning til de lokale talesprogsvarianter – *dialekterne*, på arabisk kaldet *ammiya* eller *darya*.

De ret markante forskelle mellem det arabiske skriftsprog og de uformelle arabiske talesprogsvarianter kategoriseres ofte som et klassisk eksempel på [diglossi](#). Sådanne forskelle findes ganske vist på alle sprog – mange danske dialekter afviger jo også i høj grad fra rigsdansk. Den primære forskel på den danske og den arabiske

زين العابدين بن علي, Zine El Abidine Ben Ali, f. 1936. Tunesiens eneheriker i 23 år (og Ridder af Elefantordenen). I et sidste desperat forsøg på at beholde præsidentkontoen henvendte han sig for første gang nogensinde til befolkningen i en tv-tale på modersmålet, tunesisk, i stedet for det sædvanlige elite-arabisk.

Seneste sprognyheder

19/3	Evolution i sprog: Dovenskab har ændret ord videnskab.dk
30/10	Hvem taler: Kan du høre forskel på menneske og maskine? www.dr.dk
6/3	Dansklærer: Tosprogede børn bliver sprogligt forsovet www.bt.dk
28/2	Flere og flere ordblinde fårter på universitetet - Magisterbladet magisterbladet.dk
22/2	Keeper eller målmand – hvilket ord er bedst? Dansk Sprognavn dsn.dk
28/3	Indigenous languages come from just one common ancestor, researchers say - ABC News (Australian Broadcasting Corporation) www.abc.net.au
27/3	UVic news - University of Victoria www.uvic.ca
26/3	New York Nonprofit Media: Native American nonprofit aims to boost community health by teaching Lakota language nynmedia.com
22/3	Teenage business owner aims to revitalize Blackfoot language globalnews.ca
19/3	Language revival preserving history www.smh.com.au

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sproguseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Afrika'

Sange fra skoven, mit tyveri og Yahya Hassan
 Sydsudan
 Out of Africa
 Koptisk sprog: Et egyptisk og kristent symbol

Mere i kategorien 'Sprogpolitik'

1
1
1
1

Nye kommentarer

Maj-Britt Kent Hansen til 1

Ruben Schachtenhaufen til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Niels Larsen-Ledet til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

sprogsituation er, at skriftsproget på dansk i høj grad tilpasses den talesproglige udvikling, og at de danske dialekter er uddøende, så talesprogsnormen i dag stort set er den samme i hele sprogområdet.

At situationen er en anden i den arabiske verden, skyldes at religiøse, politiske og sociale forhold har skabt en inert i de processer, der 'normalt' ligger til grund for sproghistoriske forandringer:

Det arabiske sprog har traditionelt været – og er stadig – tæt forbundet med islam, idet Koranen opfattes som åbenbaret på arabisk. Samtidig har det arabiske sprog efter afkoloniseringen af de arabiske lande været et værdiladet element i den pan-arabiske ideologi, hvor det fælles sprog har været et centralt argument for den arabiske enhedstanke. Men sideløbende med, at sproget formelt er blevet vedligeholdt i sin traditionelle form og fremhævet som et forenende element for de arabiske nationer, har en lav alfabetiseringsgrad i alle de arabiske lande været med til at forstærke de lokale sprogforandringer, der har skabt stor sproglig afstand landene imellem.

I Fergusons klassiske diglossi-terminologi fra 1959 består diglossien i en 'højsprogsvariant' (H) og en 'lavsprogsvariant' (L), hvor H er én standardiseret sprogvariant, der anvendes ved skriftlig fremstilling og ved talesprog i formelle sammenhænge, mens L er en mængde af lokale dialekter – med en i forhold til H simplificeret grammatisk struktur – der bruges ved uformel sprogbrug.

I praksis er der dog gerne tale om en mere kompleks sproglig variation. På arabisk karakteriseres dette ofte lidt simplificeret som tre varianter, idet H opdeles i den egentlige højsprogsvariant – klassisk arabisk – som kun bruges i religiøse og stærkt formelle sammenhænge samt i klassisk litteratur. Til den stadig formelle, men moderne orienterede formidling, der finder sted i medierne, den offentlige administration, den politiske diskurs og i private såvel som officielle breve, bruges en variant, der især i sit ordforråd adskiller sig fra klassisk arabisk, og som i vestlig terminologi betegnes moderne standardarabisk (MSA). De komplekse strukturer fra det klassiske sprog opretholdes i princippet, men i skriftlig form udelades de diakritiske vokaliseringstegn, og også i mundtlig form simplificeres MSA gerne ved at man reducerer eller helt udelader den ret komplekse kasusvokalisering. Dette hænger naturligt sammen med, at kasusendelserne følger et ret komplekst syntaktisk system, som gør det nærmest menneskeligt umuligt at vokalisere korrekt uden tunge grammatiske overvejelser undervejs. Da brugen af klassisk arabisk er reduceret til især religiøse sammenhænge, bruges diglossi-begrebet i dag oftest sådan, at der ses bort fra den klassiske variant, så MSA forstås som højsprogsvarianten, mens lavsprogsvarianten er en fællesbetegnelse for de lokale dialekter.

Nogle har defineret en fjerde sproglig variant betegnet *Educated Spoken Arabic* eller *Formal Spoken Arabic* (FSA). Der er altså tale om en formel talesprogsvariant, hvilket i den traditionelle diglossi-diskurs umiddelbart er en selvmodsigelse. FSA forener det prestigefulde fra H-varianten med det uhøjtidelige og strukturelt simplificerede fra L-varianten, hvorved der skabes en variant, der imødekommer kommunikative behov ved inter-dialektal kommunikation mellem veluddannede arabere i semi-formelle sammenhænge og ved andre sociale lejligheder, hvor H er for stilistisk højtravende og L er for uformel. FSA trækker i meget høj grad på ordforrådet fra MSA, men er samtidig karakteriseret af samme simplificerede grammatiske struktur og fonologi som talesprogsvarianterne. I Tunesien og det øvrige Maghreb ser man desuden, at denne moderne, formelle talesprogsvariant er renset for franske låneord, som ellers er meget udbredte i det uformelle talesprog.

Fra fransk til engelsk

I Maghreb-landene har man gennem det seneste årti desuden kunnet observere en ny tendens, nemlig en voksende indflydelse fra engelsk. Denne udvikling er på ingen måde overraskende, men et udtryk for den sproglige dimension af det, vi kalder globaliseringen. Engelsk er ikke blot blevet det internationale kommunikationsfårstrument – den nye verdensøkonomi er på mange måder en sprog-baseret økonomi, idet en central del af dens industri er sprogligt funderet: I medieindustrien, informationsindustrien og konsulentindustrien er selve produktet sprogligt, og eftersom industrierne er internationale, og det internationale sprog er engelsk, er det engelske sprog blevet centrum for nutidens økonomiske processer, hvad angår produkter, produktionsprocesser, distribution og forbrug. Engelsk har således fået en helt unik position, der overtrumfer alle de sproglige magtkampe, der finder sted lokalt verden over.

I mange udviklingslande ser man således på det sproglige såvel som på det national-identiske niveau, at landenes afkoloniseringsstrategier er blevet løbet over ende af globaliseringen. Tidligere var kolonimagternes sprog en forudsætning for at få adgang til den magt og rigdom, som kolonimagterne forvaltede.

I dag er engelsk forudsætningen for økonomisk og teknologisk udvikling og modernisering. Både stater og individer anser adgangen til engelsk for de yngre generationer som en afgørende *human ressource* investering, der er nødvendig for deltagelse i den nye globale økonomi, og de lokale sprog er i dag lige så værdiløse i relation til magt og økonomiske muligheder, som de var i kolonitiden.

I udviklingslande, hvor kolonisproget var engelsk, er denne udvikling mindre synlig, men i Maghreb er processen ganske åbenbar: Fransk køres i disse år langsomt, men sikkert ud på et sidespor, mens engelsk vinder stadig større terræn, hvilket rent praktisk kan observeres ved, at unge mennesker fra de privilegerede klasser i dag vælger at uddanne sig på engelsksprogede frem for fransksprogede universiteter. Fransk er stadig 'nødvendigt' og engelsk er stadig et 'ekstra plus', men over de næste par årtier vil det engelske sprogs globale sejrsgang utvivlsomt afspejles i den lokale sproglige udvikling i Maghreb, hvor det franske sprogs indflydelse efterhånden vil fortone sig til fordel for engelsk.

Sproget, magten og æren

Gennem de senere år har man i fx Marokko gjort en omfattende indsats for at øge alfabetiseringsgraden i erkendelse af, at analfabetisme er så afgørende en hindring for udvikling, økonomisk fremgang og politisk deltagelse. I den arabiske verden er alfabetisering ikke blot en forudsætning for uddannelse og deltagelse i skriftlig kommunikation. Kendskab til skriftsproget er adgangen til det *formelle* modersmål, idet talesprogsvarianterne ikke er anerkendte som sprog – de er ikke 'rigtigt arabisk'. Beherskelse af MSA, der jo er formidlingsproget for eksempelvis nyhederne på TV, kræver således et vist niveau af skoleuddannelse. Den sociale differentiering, dette indebærer, videreføres længere oppe i uddannelsessystemet, hvor fransk er en forudsætning for deltagelse i politiske og administrative sammenhænge. Man kan således ikke varetage et offentligt embede uden at beherske fransk på et ganske højt niveau. Og nu har engelsk så gjort sit indtog og etableret endnu et lag af udskillelse: Deltagelse i internationale sammenhænge kræver nemlig ydermere beherskelse af engelsk.

william fich til Jødiske efternavne

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Herluf Hansen til Ded borrijnholmska måled

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Artikler om

aktuelle sprog
Alfabeter
Anmeldelser
arabisk

Biblen
bogstaver
børn
Danmark
Dansk
Dialekter

engelsk
esperanto
Formidling
fransk
identitet

konsonanter
Medier
modersmål
Musik
Navne
norsk
Ord

ordbøger
ordforråd
oversættelse
Plansprog
religion

romanske sprog
russisk
Sjov skriftsprog
sprogdød
Sproggeografi

sprogkort
Sprogpolitik
sprogteknologi

svensk
truede sprog
tv
tyrkisk
tysk
Udtale

Underholdning
video
vokaler

Arkiv	Resources
juni 2018	Ethnologue: Languages of the World
maj 2018	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
april 2018	
marts 2018	LL-Map: Language and Location
februar 2018	Minority Rights Group
januar 2015	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
december 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
november 2014	
maj 2014	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
marts 2014	
februar 2014	
oktober 2013	

Resurser
Bogstavlyd
Dansk sprognavn
Den danske ordbog
Dialekt.dk
dk.kultur.sprog
Korpus.dk
Nye ord i dansk på nettet (NOID)
Ordbog over det danske sprog
Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
Sproget.dk
Svenska Akademien
Ø (Schwa.dk)
juli 2012
juni 2012
maj 2012
april 2012
marts 2012
februar 2012
januar 2012
december 2011
november 2011
oktober 2011
september 2011
august 2011
juli 2011
juni 2011
maj 2011
april 2011
marts 2011
februar 2011
januar 2011
december 2010
november 2010
oktober 2010

Globaliseringen har givet os grænseløse muligheder: Verden er ét sted, og som individer kan vi søge arbejde, penge og lykke globalt – hvis altså vi har de rette kvalifikationer og behersker de nødvendige teknologier, som ofte er medieret ved hjælp af engelsk. Bagsiden af medaljen er selvfølgelig, at der sidder en stor gruppe tilbage, som ikke har de nødvendige kompetencer. Og i Maghreb-sammenhæng er udfordringerne lag-på-lag: En betragtelig del af befolkningen kan ikke deltage globalt, for de kan ikke engelsk. De kan ikke deltage nationalt, for de kan ikke fransk. Og de kan ikke deltage lokalt, for de kan ikke (rigtigt) arabisk.

Den uddannelsesmæssige udfordring

Indtil videre har man i Maghreb som i resten af den arabiske verden ikke været villig til et opgør med en afgørende barriere i bunden af dette problemkompleks:

Uddannelsesniveaet i den arabiske verden er for ringe – også sammenlignet med andre udviklingslande på samme socio-økonomiske niveau. I en række arabiske lande har man af samme grund gennem de seneste par årtier investeret store summer med henblik på at udbrede adgangen til uddannelse for grupper – herunder især piger – der tidligere var meget dårligt repræsenteret i skolesystemet. På trods af disse tiltag er analfabetisme stadig udbredt i den arabiske verden. Andelen af analfabeter i befolkningen er højere end gennemsnittet for udviklingslandene som helhed, og selv i arabiske lande, hvor investeringerne i alfabetiseringsprogrammer og uddannelse generelt har været massive, er resultaterne begrænsede.

Der findes flere forskellige forklaringsmodeller for, hvorfor den positive udvikling udebliver – forskellige forklaringer som tilsammen tegner et alsidigt problemkompleks. Men mange af de forklaringer og løsningsmodeller, der gives, er tabubelagte.

Eksempelvis viser en undersøgelse, at læseproblemer forekommer oftere hos børn af forældre i fætter-kusine ægteskaber, der overalt i den arabiske verden er meget udbredte, men resultatet af undersøgelsen kan let opfattes som et angreb på et centralt element i den traditionelle arabiske ægteskabskultur, og måske derfor er det ikke noget man snakker om.

Så er det tilsyneladende lettere at anerkende, at den arabiske uddannelseskultur har nogle alvorlige problemer. I alle arabiske skolesystemer afsluttes skoleåret med en evaluering eller eksamen, der afgør, om børnene kan fortsætte på næste klassetrin. Og en meget stor andel dumper og må således gå klassetrinnet om, ligesom en stor andel simpelt hen giver op og dropper ud af folkeskolen. Samtidig er uddannelsesniveaet også for dem, der gennemfører, generelt for ringe, og meget tyder på, at det især er undervisningskvaliteten, der halter.

Nogle af de problemer, der ofte fremhæves, kender vi fra den hjemlige kontekst – skønt selvfølgelig i en lidt anden målestok: Man mangler moderne undervisningsfaciliteter og tidssvarende materialer og lærerne mangler uddannelse. Men det er ikke kun ressourcer og lærerkvalifikationer, der efterspørges. Der peges også på, at undervisningskulturen fungerer dårligt i bestræbelserne på at skabe moderne videnssamfund på grund af en centraliseret undervisningstilrettelæggelse, manglende vidensudveksling om udvikling af undervisningsmetoder samt undervisnings- og evalueringsformer, der tilgodeser udenadslære og undertrykker kritisk, selvstændig stillingstagen, analytiske evner og dynamisk vidensudvikling.

En række forskere og flere FN-rapporter peger imidlertid også på et andet og mere grundlæggende problem: Undervisningssektorens massive problemer kan i høj grad ledes tilbage til den generelle sprogproblematik, der skaber store vanskeligheder for børnenes læsetilgængelighed, og det centrale problem synes således at være, at arabiske skoleelever bruger alt for mange ressourcer på at lære at læse frem for at læse for at lære.

Modersmål, andetsprog eller fremmedsprog?

Problemets kerne er tilsyneladende netop den store afstand mellem skrift- og talesprog. Flere forskere har hævdet, at MSA – dvs. skriftsproget – er så forskelligt fra de arabiske talesprogsdialekter, at børnene faktisk må lære et nyt sprog for at lære at læse.

Præcis hvilken indflydelse dette vilkår har for læsetilgængelsen er svært at afgøre. Arabisk læseforskning er et svagt opdyrket vidensfelt, og man kan ikke ukritisk overføre forskningsresultater, der vedrører andre sprog, til den arabiske kontekst. Blot det at klassificere MSA i en af de sprogpedagogiske kategorier "modersmål", "andetsprog" eller "fremmedsprog" er vanskeligt:

Modersmål er det ikke, for børnene taler ikke standardarabisk med forældrene i hjemmet. Andetsprog er det heller ikke helt, for det omgivende samfund betjener sig normalt heller ikke af standardarabisk, så de møder det ikke i børnehaven, på legepladsen eller ved købmanden. Og fremmedsprog kan det heller ikke helt kaldes, for de fleste er dog eksponeret for det i dagligdagen gennem fx tegnefilm i TV, radioprogrammer, oplæsninger, i religiøse sammenhænge osv., og altså ikke udelukkende i skolen.

I en undersøgelse af palæstinensiske 1.-3. klasse skolebørns holdninger til de sprog, de lærer i skolen, ser man da også, at selvom de fleste af børnene mener, at deres talesprog og standardarabisk ligger forholdsvis tæt op af hinanden og at standardarabisk derfor ikke er så svært, italesætter børnene standardarabisk som et fremmedsprog ved fx at sammenligne med sværhedsgraden af hebraisk og engelsk. En syvårig pige i undersøgelsen udtrykker også denne dobbelthed i følgende udsagn:

"Ammiya (dialekt) og fusha (standardarabisk) er ikke så forskelligt, derfor er det let. Jeg tænker på ammiya for jeg skriver og oversætter til fusha. Nogle gange når jeg læser, føler jeg også, at jeg går tilbage til ammiya."

En seksårig dreng synes at finde det mere vanskeligt:

"Fusha er ikke let. Det er især udtalen. Jeg oversætter ordene tilbage til ammiya, når jeg læser, så jeg kan forstå det."

Børnene nævner udover forskelle i udtale også semantiske forskelle som problematiske – altså, at ord hedder noget andet på standardarabisk end i deres dialekt, og at nogle ord har en anderledes betydning på standardarabisk, end børnene er vant til på talesproget. Til gengæld nævner ingen af børnene de grammatiske forskelle mellem

september 2010
juni 2010
maj 2010
april 2010
marts 2010
februar 2010
januar 2010
december 2009
november 2009
oktober 2009
september 2009
august 2009
juli 2009
juni 2009
maj 2009
april 2009
marts 2009

sprogvarianterne – fx de meget komplekse verbalbøjninger (udsagnsordenes former) eller brugen af dualis (to-tal), som kun findes på standardarabisk.

Tabubelagte løsningsmodeller

Mens der efterhånden synes at være udbredt konsensus om, at forskellene mellem skrift- og talesprog rent faktisk udgør et alvorligt problem i uddannelsesmæssig sammenhæng, er der langtfra enighed om, hvad løsningen på problemet bør være. Nogle undersøgelser påpeger, at førskoleforløb har en signifikant gavnlige effekt på læsetilgængelse i skolen, og sammenligninger mellem traditionelle koranskoleforløb og mere moderne indskolingsforløb for 3-5-årige viser tillige, at de moderne undervisningsmetoder giver de bedste resultater. Dermed fremhæves sådanne forløb som et fornuftigt indsatsområde.

Imidlertid ses der en tendens til, at problematikken udbredes til også at vedrøre kulturelle og identitetsmæssige aspekter, der vanskeligt lader sig håndtere med så forholdsvis simple midler.

Eksempelvis fremhæves det i UNDP's [Arab Human Development Report](#), at "sprog er den linse, gennem hvilken vi som mennesker oplever verden, og dermed er sproget med til at forme vores identitet og give de enkelte samfund deres unikke karakteristika", og at "klassisk arabisk er ikke sproget for inderlige, spontane ytringer, følelser, uhøjtidelige samtaler og almindelig kommunikation. Det er ikke et middel til at opdage sit indre eller sine omgivelser".

En rapport fra Mediterranean Development Forum nævner også, at rigtig mange unge og voksne arabere føler en generel skriftsproglig usikkerhed, selv når det gælder helt almindelige former for social interaktion. Det er altså angiveligt et helt fundamentalt problem, at tale- og skriftsprog i praksis udgør to helt forskellige sproglige domæner, og at skriftlighed medfører en distance, der gør det vanskeligt at udtrykke sig med dybde om personlige forhold.

På den baggrund går nogle løsningsforslag mere radikalt til værks og taler for gennemgribende sprogreformer, som skal opøje talesprogene til officielle sprog også i skriftlig form.

Sådanne forslag møder imidlertid stor modstand. Det arabiske sprog har af religiøse, historiske og politiske årsager en nærmest hellig status, og en opløsning af det standardiserede fællessprog ses som en alvorlig trussel mod den arabiske enhedstanke og i sidste instans den sammenhængskraft, som det arabiske sprogs religiøse arv bærer på. Muligheden for en sådan reform har derfor karakter af noget, der ligner et tabu. UNDP's rapport nævner således ikke denne mulighed, men taler derimod for en [pan-arabisk](#) sprogpolitisk indsats som værn mod "informationsalderens [orientalister](#)", som forsvarede af arabiske dialekters mangfoldighed", ligesom Den Islamiske Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur efterspørger fælles uddannelsespolitiske strategier, der både kan højne uddannelsesniveaue og styrke sammenhængskraften i den arabiske [umma](#). Tilsyneladende mener man i disse organer – såvel som i de officielle arabiske sprogakademier – at problemerne skal og kan løses ved at udvikle et moderne ordforråd, alfabetisere masserne og intensivere undervisningen i standardarabisk, så "rigtigt arabisk" efterhånden vinder indpas i talesproget og efterhånden udrydder de "fordærvede varianter" (hvilket synes at være et på alle måder utopisk projekt).

Af reformtilhængerne selv anføres det tilmed som en positiv bivirkning, at en standardisering af dialekterne kan være med til at muliggøre en sekulariseringsproces, hvor religiøse og offentlige sfærer adskilles. Sådanne udsagn tolkes utvivlsomt af mange som utilsørede angreb på den arabiske kultur og identitet. Så sprogpolitik i den arabiske verden handler altså ikke bare om sprog. Det er derimod et politisk sprængfarligt emne, og netop derfor er der god grund til at forvente, at de store sprogpolitiske tiltag, der angiveligt kunne sætte skub i udviklingen i de arabiske lande ved at gøre arabernes modersmål til "rigtige sprog", udebliver.

Sociale medier

Mens magthaverne således lurepasser på det sprogpolitiske område, er de moderne sociale medier tydeligvis blevet om ikke en sproglig kamplads, så et forum for sprogligt anarki. Dette gælder over hele verden. Også i dansk sammenhæng er den moderne elektroniske kommunikation, især blandt de yngre generationer, infiltreret af skriftsproglige nyskabelser og lån fra især engelsk. I arabisk sammenhæng er fænomenet blot mere komplekst, selvfølgelig i kraft af de nævnte kontraster og konflikter mellem tale- og skriftsprog, men også affødt af, at arabisk og engelsk – globaliseringens sprog – betjener sig af forskellige skriftsystemer. Hvad angår sprogbrugere med sproglige rødder i Maghreb, suppleres kompleksiteten tillige med det franske element.

På alle sprog ser vi to centrale karakteristika ved den teknologiserede skriftsproglighed, der kommer til udtryk i elektroniske medier som sms-beskeder, e-mails og internetbaserede kommunikationsfora:

1. Ord og vendinger forkortes (hvilket forenkler skriveprocessen, så den kan forløbe hurtigere).
2. Kommunikationen bæres langt hen ad vejen af skriftliggjort talesprog (hvilket medfører en meget uformel sprogton).

Dokumenterede eksempler fra unge danskeres sms-kultur viser, at især kombinationer af tegn og bogstaver med henblik på – meget kortfattet – at udtrykke følelser, er populære, fx :) :b :p :s :Q :D, ligesom kombinationer af bogstaver og tal bruges til at forkorte længere ord. Oftest indgår i disse konstruktioner engelske lån, fx 4ever, f9z, I <3 u, 4k u.

Følgende eksempel er hentet fra et diskussionsforum, hvor en deltager under navnet MrAIsSaM brokker sig over serviceniveaue på den marokkanske ambassade i USA:

Le consulat et l'embassade du maroc usa voulez vous bien savoir? tfou damage j'ai pas pris des pics min mchit 7daha une location tres jolie a D.C. pour le consulat , tres tres joli

Mais 3reftou koi ? le tel ne marche pas , tu appel , its disconnected , mamkelsin les facteurs

Et 3reftou ldakhel du consulat kidaer ? c comme chi sbitar , vous connaissez dik ri7a dial dwa ??? li katchemouha min kadekhlou l chi sbitar public au maroc ? wa exactement LA MEME je vous jure , wellah l3dim

Et des bureau... LA HONTE , souk les burau que tu trouve dans les mo9ata3at

I de sociale medier bruge man ofte tal der kan siges at ligne visse arabiske bogstaver (1, 3, 7, 9) når sproget skrives med latinske bogstaver. I de følgende oversættelser er gengivelser af fransk markeret i normal typografi, engelsk i kursiv og marokkansk dialekt i **fed**. Ikke oversatte sekvenser er sat i kantede parenteser. Stave- og sprogføj i henhold til skriftsproglige konventioner gengives ikke i oversættelserne):

*/Vil I høre om det marokkanske konsulat og ambassaden i [usa]? **Forbandet** ærgerligt **jeg ikke tog** billeder **da jeg var der, det** er en smuk beliggenhed i DC for konsulatet, virkelig virkelig smuk.*

*Men **ved I hvad?** Telefonen virker ikke, du ringer op, ingen forbindelse, **de har ikke betalt** regningerne.*

***Og ved I hvordan** konsulatet **er indenfor?** Det er som **et hospital**, I ved den lugt af medicin??? Det man kan lugte når man kommer ind på et offentligt hospital i Marokko? Og præcis **DET SAMME** jeg sværger, **ved Gud**.*

*Og kontorerne... EN SKÆNDELSE, **som** de kontorer du finder i **arrondissementerne** (lokaladministrationen i Marokko, dvs. møgbeskidte, nedslidte, umøblerede rum med en ødelagt elpære hængende i en ledning i loftet (red).)/*

Som udgangspunkt ser vi de samme fænomener i det marokkanske websprog som på dansk i form af skriftsproglige forenklinger og skriftliggjort talesprog. De mange kodeskift synes også at bidrage til den uformelle stil, hvilket bekræftes af, at MrAIsSaM efterfølgende inddrager ambassadens skriftsproglige repræsentationer på den officielle webside i kritikken, idet han peger på, at der i ambassadens informationsmateriale på nettet findes utallige eksempler på sprogføj og sjusk. Et af hans eksempler er lige netop den form for kodeskift, han selv benytter:

Copy of Carte Nationale or passport of husband and wife

Wili wili wili 3la chouha wbsite bel english , daba ila dkhel mirikani , c koi la carte nationale ???

National Identification CARD a 3ibad lahh

Awla rir I.D. ferra l affaire

/Kopi af [Carte Nationale] eller pas for begge ægtefæller

***Uha uha hvor pinligt på et** [website] **på** engelsk , **hvis nu der kom en amerikaner derind**, hvad er der for noget, et [carte nationale]???*

*[National Identification CARD] **ved Gud da***

***Eller bare** [I.D.] ville være nok/*

MrAIsSaM har bemærket, at ambassaden bruger den franske betegnelse for et ID-kort frem for den engelske. Og det tages meget ilde op. Det opfattes tilsyneladende af MrAIsSaM som stærkt uprofessionelt, når offentlige instanser betjener sig af kodeskift. Den form for skriftlig kommunikation, som MrAIsSaM selv praktiserer i dette diskussionsforum er altså tydeligvis forbeholdt uformelle sammenhænge.

Men den uformelle tone er også som udgangspunkt etableret, idet MrAIsSaM fuldstændig fraskriver sig alle skriftsproglige konventioner og tydeligvis gengiver det sprog, han er vant til at benytte i mundtlig kommunikation med andre marokkanere med en vis uddannelse og dermed kendskab til fransk. Man kunne sige, at de hyppige skift mellem fransk og marokkansk arabisk de facto er en implicit del af den talesprogsvariant, som MrAIsSaM benytter og her lader repræsentere i skrift – en talesprogsvariant der har stor udbredelse blandt uddannede marokkanere både i Marokko og i udlandet. I denne kommunikation forekommer tillige engelske lån, men MrAIsSaM bor i USA og hans indlæg omhandler begivenheder og steder i USA, hvilket forklarer, at engelsksprogede termer også inkorporeres. Det engelske fylder dog kun ganske lidt, mens fransk synes klart dominerende i fremstillingen, også i forhold til det marokkanske. At tegnsætningen gennem passagerne som helhed er fransk indicerer også, at fransk er det sproglige udgangspunkt for MrAIsSaMs indlæg. Her er altså ikke blot tale om sproglige lån fra fransk på samme niveau som der på dansk anvendes lån fra engelsk – selve 'grundtonen' er fransk mens marokkansk især bringes i anvendelse til at forklare marokkanske fænomener og indlægge en sprogekulturel dimension, fx [wellah l3dim] og [Wili wili wili], som umuligt kan gengives på andre sprog på retfærdig vis.

Som i de danske eksempler, der især involverer engelske lån, ser vi i det marokkanske eksempel brug af kombinationer af bogstaver og tal. Men mens tallene på dansk og engelsk anvendes med henblik på at forkorte ordene gengiver de i det marokkanske eksempel lyde i arabisk, som ikke lader sig repræsentere af et latinsk bogstav. Princippet synes at basere sig på en grafisk sammenlignelighed, fx [3] for [ع], og [7] for [ع] og [9] for [ج]. Desuden bidrager den arabisksproglige sammenhæng naturligvis med den, i forhold til de danske eksempler, usammenlignelige dimension, at hele kommunikationen er gennemført med det latinske alfabet. Det arabiske skriftsystem forekommer slet ikke.

Selvom vi ser de samme fænomener, som vi er bekendte med fra uformel, elektronisk medieret kommunikation på dansk, indebærer den arabisksproglige kontekst altså, at de får et anderledes – og mere vidtgående – udtryk. Som resultat ser vi et i princippet et arabisksproget produkt, som nærmest umuligt lader sig genkende som arabisk. For at nærme os en forklaring på dette fænomen må vi tage nogle generelle aspekter i relation til skriftsystemers etablering og udvikling i betragtning.

Optimale ortografier og politiske prioriteter

Skriftsystemsforskere fremhæver ofte, at der findes en konflikt mellem et traditionelt, lingvistisk funderet fokus på sammenhængen mellem grafem og fonem – dvs. tegn (fx bogstav) og den lyd, tegnet repræsenterer – og en moderne interesse for sociolingvistiske aspekter, der fokuserer på individuelle ortografiske valg. Det er således mere *in* at beskæftige sig med såkaldte 'ideologiske modeller', hvor undersøgelsesobjektet er 'specifik social praksis der involverer læsning og skrivning' med fokus på ortografiske valg som identitetsmarkører. Med udgangspunkt i det marokkanske eksempel synes der imidlertid at være belæg for at hævde, at begge aspekter er relevante for analysen:

Traditionelt har studier af ortografier – dvs. skriftsproglige konventioner i form af anvendte skriftsystemer og staveregler – alene taget udgangspunkt i den fonologiske sprogrepræsentation, som søges gengivet på skrift. Med

udgangspunkt i begrebet 'optimal ortografi' har man fx diskuteret, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at man i fx engelsk og dansk retskrivning opererer med forholdsvis komplekse staveregler og mange undtagelser, der resulterer i mange stavefejl og afkodningsvanskeligheder hos begynderlæsere. Et mere gennemskueligt system, hvor én lyd kun repræsenteres af ét bogstav og ét bogstav kun repræsenterer én lyd findes i andre sprog og fremhæves af nogle som en målsætning for fremtidige skriftsprogreformere.

Imidlertid vil en sådan strategi have negative konsekvenser for den betydningsmæssige gennemskuelighed, idet den manglende konsistens ofte skyldes historiske forandringer af ords udtale. Fastholdelsen af traditionelle stavemåder giver således tit et hint om ords etymologiske baggrund. Hvis ordet 'trasko' eksempelvis stavedes som det udtales, dvs. 'trasko', ville den betydningsmæssige reference til ordet 'træ' således forsvinde. I udvikling af skriftsprog for sprog, der ikke tidligere har været skriftbårne, står slaget ofte om hvilket skriftsystem, der bedst fungerer til det relevante sprog. Alfabetiske, konsonantiske, syllabiske og logo-syllabiske skriftsystemer har forskellige fordele og ulemper i relation til forskellige sprogs forskellige morfologiske strukturer, og det er næppe tilfældigt at de første alfabeter var konsonantiske, eftersom de udvikledes til at repræsentere semitiske sprog, der har en konsonant-rod-baseret morfologi, og at skriftlige vokaler først blev introduceret af grækerne, da de importerede et i udgangspunktet konsonantisk alfabet til at repræsentere et indo-europæisk sprog.

Samtidig etableres skriftsproglige konventioner naturligvis i bestemte historiske og politiske kontekster, hvilket ofte fører til kortere eller længerevarende faser med digrafi – dvs. det fænomen, at to eller flere forskellige skriftsystemer anvendes til skriftlig repræsentation af det samme sprog. Et eksempel er, at kurdisk i dag skrives med det latinske alfabet i Tyrkiet og med det arabiske alfabet i Syrien, Irak og Iran. I Afrika pågår der mange steder stadige konflikter omkring fastsættelse af selvstændige skriftsproglige standarder, hvor europæiske missionærer som udgangspunkt importerede det latinske alfabet med henblik på at igangsætte alfabetisering af 'de vilde'. Men helt generelt er digrafi faktisk forholdsvis udbredt. Eksempelvis skrives albansk med både det græske og det latinske alfabet, serbo-kroatisk, rumænsk og moldavisk med det latinske og det kyrilliske alfabet, javanesiske med det latinske alfabet og javanesiske syllabisk skrift, sindhi med persisk og devanagari, azerbadjansk med det latinske, det arabiske og det kyrilliske alfabet, etc., etc., etc.

I nutidige konflikter omkring nyetablering af skriftsproglige konventioner – eksempelvis i relation til afrikanske sprog, der ikke tidligere har været skriftbårne – er grundstenen til uenighederne ofte at netop lingvistiske og politiske hensyn ikke altid går op i en højere enhed: Mens lingvisterne går efter en optimal ortografi – som i denne sammenhæng bliver en afvejning af, hvilket af de konkurrerende skriftsystemer, der 'passer bedst' til det relevante sprogs morfologiske struktur – domineres diskussionen ofte af en politisk agenda, der vedrører religiøse tilhørsforhold eller tilknytning contra afstandtagen til en tidligere kolonimagt.

På det individuelle plan gør samme form for politiske signaler sig gældende i sammenhænge, hvor manglende skriftsproglig konsensus gør det muligt. På græsk har den teknologiske udvikling eksempelvis skabt rum for sådanne sprogpoltiske manifestationer. I forbindelse med PC'ens udbredelse blev græsk ligesom alle andre ikke-latinske skriftsystemer kørt ud på et sidespor, fordi computeren betjente sig af ASCII-systemet, der udelukkende anvendte latinske bogstaver. Dermed var latinisering den eneste mulighed for græske sprogbrugere på internettet frem til 1992, hvor Unicode-systemet rent teknisk gav fleksible muligheder for brug af forskellige skriftsystemer. Microsofts software blev imidlertid først Unicode-baseret med Windows 2000 og i den mellemliggende periode havde computerbrugere etableret *Greeklish* – en translitterationsform, hvor græsk skrives med det latinske alfabet, enten i form af en ren lydlig translitteration eller iblandet en grafisk baseret translitteration baseret på de latinske bogstavets visuelle ligheder med de græske. Og trods de nutidige muligheder hænger *Greeklish* ved, især blandt de unge. I Grækenland er brugen af *Greeklish* stærkt omdiskuteret, og mens modstanderne især giver æstetiske og nationalistiske begrundelser for at undgå denne skriftsproglige stil, henviser tilhængerne til, at det er lettere: På græsk har nogle af vokalerne flere forskellige grafiske repræsentationer – med *Greeklish* undgår man derfor stavefejl – og der skal anvendes mange diakritiske tegn – med *Greeklish* kan man derfor skrive hurtigere. Dertil kommer symbolværdien: Man har mulighed for at udtrykke en form for individualitet, der signalerer 'nørdthed' og internationalt udsyn. Både den lingvistiske, den sociolingvistiske og den politiske dimension er altså til stede i debatten vedrørende *Greeklish*.

Arabisk har været underlagt nøjagtig samme tekniske begrænsninger som græsk, men mens *Greeklish* i dag synes at være på tilbagetog, er latiniserede arabiske dialekter på vej frem. Dette skyldes formentlig, at det formelle arabiske skriftsprog er for stift, for komplekst og for vanskeligt tilgængeligt – netop de samme forhold, der som nævnt udgør en overordnet barriere for uddannelse og udvikling i den arabiske verden. Hvis man vil udtrykke sig afslappet og uformelt, er standardarabisk nærmest kunstigt, og det har aldrig rigtig været accepteret at skrive dialekt på arabisk. Den mentale sammenkobling mellem arabisk skrift og *rigtigt* arabisk og afvisningen af dialekterne som gyldige sprog i sig selv har sandsynligvis været medvirkende til, at talesprogsvarianterne i vid udstrækning har fået deres skriftlige udtryk i latiniseret form. Samtidig giver den skriftsproglige kompleksitet stor risiko for at producere fejl, hvis ikke man er særdeles grammatisk velbevandret, og det problem elimineres med latinisering. Det ene med det andet – den arabiske latinisering, som den begrænsede teknologi affødte i 80'erne og 90'erne, har etableret sig som en skriftsproglig varietet, der ikke som *Greeklish* udfordres og kritiseres – i hvert fald ikke så det bemærkes.

Hertil kommer, at den manglende sproglige fleksibilitet i standardarabisk og afstanden til talesprogsnormen gør kodeskift og lån til oplagte redskaber, når sprogbrugeren vil udtrykke sin individualitet: Brugen af marokkanske vendinger signalerer hjemlighed, brugen af traditionelle religiøse, arabiske udtryk signalerer kulturelt tilhørsforhold, fransk signalerer et vist uddannelsesniveau, brugen af engelsk signalerer et endnu bredere internationalt udsyn. Som i talesproget kommer alle disse sociolingvistiske redskaber her i anvendelse – i praksis en umulighed, hvis det arabiske skriftsystem havde været medium.

Arabisk sprogpolitik i en globaliseret verden

Som nævnt er arabisk sprogpolitik i dag ofte konservativ, tilbageskuende – eller ikke-eksisterende. Dagsordenen er fuldstændig ude af trit med virkeligheden, hvilket i høj grad afspejler, at det arabiske sprog er i krise. Sprogbrugere som MrAlSaM møder ingen modstand overhovedet. Denne form for sprogbrug er blevet normen i cyberspace, og selvom den i så vid udstrækning signalerer et sprogtab, der burde få alarmklokkerne til at ringe hos enhver arabisk sprognationalist, er den ikke til diskussion.

Når et arabisksprog produkt som i det viste eksempel kun vanskeligt lader sig genkende som arabisk, kan fænomenet således direkte relateres til nogle aktuelle sproglige og sprogpoltiske udfordringer for det arabiske sprog: Netop på områder, hvor sproget pt. er udfordret, falder det i denne sammenhæng igennem. Skal det beklages og begrædes? Ikke nødvendigvis. Sprogtraditioner bør selvsagt finde det katastrofalt, at det er kommet så vidt for det arabiske sprog. Andre vil se det som et positivt eksempel på sproglig opfindsomhed og tilpasningsevne. Men man må holde sig for øje, at sammenlignet med den hjemlige diskussion af det engelske sprogs invasion af det danske ordforråd og risikoen for domænetab, er det arabiske sprog langt mere på spanden – og hvad er den arabiske verden og arabisk identitet uden et fælles arabisk sprog?

Spørgsmålet er, om der kan findes et fornuftigt politisk modtræk til udviklingen. Der er ikke meget perspektiv i at falde tilbage til en imperialisme-diskurs eller bruge for meget energi på at begræde det tab af sproglig diversitet, der følger i globaliseringens kølvand. Det synes at være et spørgsmål om ære, når man på trods heraf fastholder MSA som nationalsprog og talesprogsdialekterne som en forkert, forvrænget eller fordærvet variant af 'korrekt arabisk'. Muligvis vil denne ære i fremtiden bringes i spil i et forsøg på at modstå globaliseringen og revitalisere traditionelle arabiske idealer, men det vil man næppe komme særlig langt med. Globaliseringen er jo formentlig kommet for at blive. Men hvis Maghreb skal tunes til deltagelse i den internationale økonomi, er det måske nødvendigt, at man glemmer æren og laver en gennemgribende sprog- og uddannelsesreform, der gør afstanden fra arabisk talesprog til internationalt engelsk mindre og mere overkommelig for de nye generationer, så adgangen til den nye verdens muligheder ikke i al evighed vil være forbeholdt de få, der har en veluddannet og økonomisk velpolstret familie i ryggen.

Under alle omstændigheder skulle ovenstående gerne illustrere, at når den afgående tunesiske præsident – i en højt presset situation – valgte at adressere befolkningen på talesprogsdialekten, må det tolkes som et desperat forsøg på at møde befolkningen i øjenhøjde. Mens standardarabisk, som normalt vil være præsidentens sprogvvalg i sådanne sammenhænge, signalerer formelle rammer, status og højt uddannelsesniveau, signalerer anvendelse af den tunesiske talesprogsvariant uhøjtidelighed, lighed, folkelighed, modernitet. Sprogvalget i sig selv blev, i kraft af alle de konnotationer der ligger begravet i den arabisksproglige kompleksitet, et signal om demokratisk sindelag.

Det er ikke første gang, at dette sociolingvistiske overraskelsesangreb er blevet taget i anvendelse. Da Marokko efter tronskiftet i 1999 fik en ny indenrigsminister, som afløste en forhadet og frygtet forgænger, holdt han en rørstrømsk tale om, at retssikkerhed nu skulle i centrum og magtmisbrugens æra var forbi – på marokkansk dialekt. Det var en genistreg, som gik lige i hjertet på den marokkanske befolkning. Men for Ben Ali var løbet kørt. Folkeligheden kom for sent på dagsordenen.

Litteratur

- Abu-Rabia, S.: Effects of exposure to literary Arabic on reading comprehension in a diglossic situation. *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal* 13, 2000
- Abu-Rabia, S. & L. Maroun: The effect of consanguineous marriage on reading disability in the Arab community. *Dyslexia*, 11, 2005
- Altwaijiri, A. O.: *L'enseignement Arabe: Réalité et Perspectives. Organisation islamique pour l'éducation, les sciences et la culture*. Rabat, 2003
- Androutsopoulos, Jannis: 'Greeklish': Transliteration Practice and Discourse in the Context of Computer-Mediated Digraphia, i: Georgakopoulou & Silk (eds.): *Standard Languages and Language Standards: Greek, Past and Present*. Aldershot, 2009
- Dakwar, R. K.: Children's attitudes towards the diglossic situation in Arabic and its impact on learning. *Languages, Communities, and Education*, Spring 2005
- Ennaji, M.: De la diglossie à la quadriglossie. *Langues et Linguistique* 8, 2001, pp. 49-64
- Ferguson, C. (1959): Diglossia. *Word* 15, pp. 325-340
- Jenkins, J.: *The Effect of a Preschool MSA Immersion Program on Arab Children's Primary School Reading and Composition Scores*. MA Thesis, Brigham Young University. Department of Linguistics, 2001
- Lin, M. Y. & P. Martin: From a critical deconstruction paradigm to a critical construction paradigm. I: *Decolonisation, Globalisation. Language-in-Education Policy and Practice*. New Perspectives on Language & Education. Multilingual Matters, 2005
- Maamouri, M.: *Language Education and Human Development. Arabic Diglossia and its impact on the quality of Education in the Arab Region*. Mediterranean Development Forum. International Literacy Institute, University of Pennsylvania, USA, 1998
- Palfreyman, David & Muhamed al Khalil: "A Funky Language for Teenzz to Use": Representing Gulf Arabic in Instant Messaging. *Journal of Computer-Mediated Communication* 9:1, 2003
- Saiegh-Haddad, E.: Linguistic distance and initial reading acquisition: The case of Arabic diglossia. *Applied Psycholinguistics* 24:3, 2003, pp. 431-451
- Sebba, Mark: *Spelling and Society: The Culture and Politics of Orthography around the World*. Cambridge University Press, 2007
- TV 2 blog: SMS-kommunikation (<http://blog.tv2.dk/sms4-ever/entry180263.html?ss>) download 21.12.2008
- UNDP: *Arab Human Development Report. Building a Knowledge Society*, 2003

Gunnel Funder Hansen
VUC-Fyn

Læs også:

1. [Usbekisk arabisk – et besøg i landsbyen Jogari](#) De fleste usbekiske arabere taler faktisk ikke arabisk; i stedet taler de enten tadsjikisk eller usbekisk. Men der er stadig nogle få landsbyer, hvor usbekisk arabisk bliver talt i nogen...

Berbersprog tales af omkring 15 mio mennesker i Nordafrika, hovedsageligt i Marokko og

2. Standardisering af berberisk

Algeriet (Kort: Wikipedia) Det berberiske sprog eller tamazight, som berberne (amazigherne) selv kalder det, består af mange...

3. [Israels sprog](#) Israel har tre officielle sprog ifølge engelsk lovgivning i Palæstina fra 1922: Engelsk, arabisk og hebraisk. Da de jødiske indvandrere til Palæstina og Israel alle talte et andet sprog ved...

4. [TVs muslimske nytår](#) I betragtning af hvor meget islam fylder i TV – morgen, middag og aften er næppe for meget sagt – er det forbavsende hvad redaktionerne slipper af sted med. Fx...

Tagget med: algeriet, arabisk, berberisk, dialekt, engelsk, fransk, græsk, islam, koranen, Maghreb, Marokko, ortografi, religion, skriftsprog, sms, sociale medier, sprogekort, sprogteknologi, talesprog, Tunesien, tunesisk

---

1 kommentar

Jørgen Dalsgaard

29. marts 2011 • 20:30

Kommentar.

Tak for en meget oplysende artikel.

Jeg har længe undret mig over hvad sproget "arabisk" egentlig er, og denne artikel giver et meget veldokumenteret indblik i problemstillingen. Jeg forstår, at der kun er to skriftlige udgaver af arabisk og at disse ikke er modersmål for nogen eller med andre ord: Ingen i den arabiske verden kan udtrykke sig skriftligt på sit modersmål.

Beskrivelsen af de problemer det giver i undervisningen minder om de problemer jeg selv har mødt i Mozambique, hvor al undervisning indtil for nylig udelukkende foregik på portugisisk. Der er man nu i færd med at standardisere den skriftlige dimension i de nationale sprog, så disse kan bruges i begynderundervisningen, idet man er klar over hvor vigtigt det er, at skabe kontakt mellem skolen og hverdagen.

Jeg læser denne artikel således, at der ikke er nogen planer om at gøre noget tilsvarende, altså at give de talte arabiske sprog en skriftlig dimension. Man kan få indtryk af, at dette måske vil ske ved brug af latinske bogstaver?

Hvor stor rolle spiller ikke-arabiske sprog som berberisk i Magreb området?

Venlig hilsen

Jørgen Dalsgaard

(PS den hjemmeside, jeg henviser til er ved at lukkes, da jeg ikke mere holder den ved lige).

Svar

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

